

na mesec dni zapora. Detomora se ji namreč ni moglo dokazati. Pozneje so našli mrliča v nekem gradu. Porotniki se niso mogli prepričati o krivdi otroške in je bila Marija Bezjak valed tega otroška. Kakor znano, se je govorilo v začetku mnogo o temu, da je imel tudi tamošnji kaplan v tej zadevi nekaj opraviti. Pri sodnji pa se ni moglo ničesar dokazati. — Zaradi požiga eta se je zagovarjati posestnik Alojz Zinkovič in mlajši Matija Zinkovič. 22. marca izvršil je nekdo slučaj samomor. Našli so pri njemu pismo, katerem se je govorilo o požaru in požigu. Kaplan Zinkovič je takoj resnico izpovedal, da je posestnik najel in da mu je viničarico najel. Sodbo objavimo prihodnjič.

Iz Koroškega.

Proti učiteljstvu, ki stoji na Koroškem v večini v naprednem taboru, so pričeli črnhu pri boju. „Kärntner-Landeszeitung“ piše o tej stvari m. dr. tako-le: „Povsod na Koroškem se pritožujejo o nesramnem načinu boja, katerega se peljajo politični agenti klerikalcev pri zadnjih volitvah. Rabilo se je pekeli in vraga kot strahove za uboge na duhu (kajti za izobražence ni takih strahov, ker izobraženi človek vpraša svojo lastno vest). Ali tudi osebno čast posameznikov se je omadeževalo na najgrši način. V prvi vrsti so klerikalci napadali čast naprednih kandidatov. Nadalje pa so bili žrtve tega političnega hujskanja s v o b o d o m i s e l n i učitelji, proti katerim se je ljudstvo nahajalo mnogo zato, ker so izobraževali ljudstvo. Čast učiteljev niso mogli črnhu dotakniti; pač pa so pravili ljudem, da „žrejo“ učitelji „zastonj“ in da so dobili velikansko zboljšanje plač. Prehajamo torej to zboljšanje plač in prosti čas učiteljev. Učiteljstvo še dolgo nima tistih dohodkov kakor duhovščina. Poleg tega je učitelj večina družinski oče, medtem ko ima duhovnik družice le za-se, ker ne sme imeti nobene družine. Nadalje ni učitelj za svojo službo v šoli posebej odškodovan, kakor duhovnik, ki dobi za vsako mašo, poroko, pogreb posebno mastno plačo, vkljub temu, da ima poleg tega lepo plačo, ki se je ravnokar zopet za milijone zvišala. Na vsak način ni imel noben učitelj toliko časa, da bi romal okoli kakor politični agitatorji duhovščine. Počitnice niso vstvarjene za učitelje; one služijo le za počitek otrok in za odlojanja kmetijskega dela. Na eni strani zahtevajo črnhu skrajšanje šolskega časa, na drugi strani pa vpijejo, da imajo učitelji preveč prostega časa. Ali naj učitelj zaporedoma v treh urah poučuje? Ali naj ne dobiva v svojem prostem času službo mežnarja opravljati? Ali naj učitelj svojo družino med prostim časom umre? Ali naj pošlje učitelj svojo deco v farovž, da dobi dobitine iz bogatih duhovniških miz? Sicer pa ima učitelj tudi v svojem prostem času dovolj opraviti (n. p. korektura šolskih zvezkov, delo v drevesnih šolah, uradne spise, delo v društvih itd.). Na vsak način gre učitelju glede plače kakor glede prostega časa veliko slabše kakor duhovniku. Kateri izpustijo opetovano svoje šolske ure, pri učitelju pa je to nemogoče. No, nova postava je vsaj malo učiteljsko stanje zboljšala. Dokaz: Ljudsko-šolski učitelj z 12 let službe ima letne plače 1300 K, to je 108 K na mesec, s katerimi mora sebe, ženo in redno 4 otroke izdržati; na vsako glavo pride mesečno torej 9 gold. Tako stoji stvar! Ali klerikalci hočejo, da bi bilo ljudstvo še bolj v m u n o in zato se borijo besno proti učiteljstvu.“

V zadnjih številkah „Mira“ se napadajo še sedaj po končanih volitvah možje, kakor Seifritz. Nagele i. t. d. Mi kakor vsi pošteni ljudje ne poslušamo to kunjno, vendar vprašamo urednika „S-Mira“ sledeče: 1. Ako „izprešate“ vse članke, katere ste prinesli v „Miru“ gosp. Seifritz, kaj bo prišlo iz njih? 2. Kje sta, kaj se je pisalo o srečki in o g. Nagele v „Miru“, valed česar je bila obsojena uboga žena na 100 K globe; kdo ji bo to povrnil? Veste kaj je rekla ta žena pri sodnji o „resnicoljubnosti“ farjev in „S-Mira“? Pričujmo, da se „Mir“ ne bo sramoval odgovoriti nam bo ustregel! Potem pa prinesemo še druge zanimivosti, da sebo „S-Mir“ kar praskal za ušesi...

Prvaški listi kakor „Slovenec“ prinašajo vest, da je bil obsojen urednik naprednega lista „Landeszeitung“ na 40 K globe. Res pa je da urednik niti pri sodnji ni bil, da je vsa ta vest zlagana. Radovedni smo, je-li bodo prvaški listi to popravili. Ne verujemo, kajti ena laž več ali manj, to je tej gospodi pač vse eno! Zmaga v Galiciji. 28. maja so se vršile občinske volitve v Galiciji na Koroškem. Nasprotniki se niti k volitvi niso upali. Tako so zmagali naši somišljeniki na celi črti. Živeli naprednjaki!

V sv. Jakobu v Rožni dolini se je oddalo pri volitvi vendar precej glasov za naprednega kandidata. Zato bruhla farski „Mir“ zdaj svoj strup na urednike v sv. Jakobu ter na obče spoštovano družino Schuster. Zlasti rad bi naredil, da se odstavi g. Schuster od poštne službe. Ali — ne boš kaše pihal! Kdo bi se brigal za cviljenje farske cunje, katere se sramujejo celo lastni pristajači?

Obsojeni duhovniški hujskač. V volilnem boju se je posebno odlikoval kaplan Seybold v Beljaku. Predrznost takih gospodov je itak znana. Pred kratkim so vrgli gostje tega „božjega namestnika“ iz neke gostilne. Pri tem je kaplan stražnika opsoval. Zato je bil obsojen na 3 dni zapora. Radovedni smo, je-li bude hujskač i znanprej otroke „krščansko“ vzgajal.

Župnik — obsojen! Župnik Laure v Tajsenuku je bil obsojen na 100 K globe, ker je žalil g. Tomaža Steinkeller. Čudni postajajo „božji namestniki“ na Koroškem!

Zivinski sejmi se vršijo: dne 17. junija v St. Vidu; — dne 24. junija v Starem dvoru, Dješkah, Waldsteinu in Gutstajnu ter Pöllingu; dne 26. junija v sv. Janeza (St. Johann am Brückl), dne 28. junija pa v Greifenburgu.

Porotna sodnja v Celovcu. 2. t. je stal pred porotniki bivši magistratni oficial Johan Sumper. Od marca l. 1904 naprej je poveril skupno čez 2500 K. Obsojen je bil na 2½ leta težke ječe. — Dne 3. junija imel se je zagovarjati urednik naprednega lista „Freie Stimmen“, g. J. Lackner. Tožili so ga klerikalni lastniki t. zv. „Josefdruckerei“, ker jim je očital umazano konkurenco. Med razpravo je dokazal g. Lackner da delujejo črni tiskarnarji edino z neumnostjo ljudstva. Vsak kupec dobi v klerikalni tiskarni molitve s 300 dnevnim odpustkom. Nadalje se je dokazalo, da so donatniki črnhu razne slike brez pravice. Zastopnik črne gospode je sicer menil, da je dobil kaplan Walcher eno teh slik od neke pevke. Hm, hm, kaplan in gledališka pevka?! Nadalje se je dokazalo, da klerikalci niti nedeljskega počitka ne poznajo itd. Na podlagi vsega tega bil je napredni urednik ednoglavno oproščen, klerikalni tožitelji pa morajo plačati troške.

Cesarski manevri se vršijo na Koroškem od 4.—7. septembra in to med 3. in 14. korom. Pri tej priliki bude stanovale cesar v Celovcu.

Požar. 6. t. m. je bil v Galiciji veliki požar. Pogorela so vsa cerkvenemu predstojništvu pripadajoča poslopja in žandarmerijska kasarna. — V Tinju je gorelo 5. t. m. Pogorela so vsa poslopja posestnika Polaška p. d. Efe, vso pohištvo in krma ter 4 prašičov. Veter je zanesel ogenj še na poslopja posestnice Kraut, ki so tudi popolnoma pogorela.

Postenjak. Gostilničar Schellander iz Podljubelja je našel denarnico s 1.300 K in jo takoj vrnil.

Vlomi. V noči od 5. na 6. t. m. so vlomili tatovi v mesarijo Strutz in v zelharijo Koschitz v Celovcu ter odnesli precej denarja.

Lep sin! V Vrbi je imela neka zakonska dvojica 15 dni ženino mati zaprto. Sodnja ima stvar že v roki.

Mrtvo žensko so našli 7. t. m. pri Gospej-sveti; baje je umrla vsled božjasti.

Po svetu.

Vihar. V Gradville (Kentuki v Ameriki) je bila velika nevihta. 10 oseb je prišlo ob življenje, 31 oseb pa se doslej ni našlo. Na karolinskih otokih je uničila nevihta domovje 1500 ljudi. Utonilo je 250 oseb. Vse otoke pokriva pesek, katerega je dvignil vihar iz dna morja. Tudi v državi Illinois je bil velikanski vihar, v katerem je prišlo več oseb ob življenje.

„Odilien zavod za slepce v Gradcu“ sprejme z dnem 15. septembrom 1907 vse slepe 4—12 let stare otroke za odgojo in pouk, ki imajo domovinsko pravico v Stajerski; prav tako sprejme otroke, ki zaradi slabega vida ne morejo obiskovati javnih ali zasebnih ljudskih šol. Plačati je na leto le malenkost; ako pa je prosilčevo ubožstvo dokazano, tedaj ga sprejme „štajerski Odilien zavod v Gradcu“ brezplačno. Podučuje se vse predmete ljudskih šol; uspešno se goji petje in godba, kakor tudi ročna dela, kakršna zamore izvrševati slepec samostojno. Prošnje na tukajšnje ravnateljstvo zavoda naj se oddajo najkasneje do konca julija. Pridenejo naj se zajedno sledeči listi: Krstni list, list cepljenih koz, domovinski list, ubožni list in zdravnikovo izpričevalo, ki naj priča da je otrok slep in da je sposoben za pouk in vzgojo. Naslov zavoda: Graz, Leonhardstrasse Nr. 130.

Novo Avstrijo, kakor se kaže po volitvah, nam predočuje prav jasno in lepo avstrijska volilna karta (Reichsratswahl-Karte), katero je izdala tvrdka G. Freitag & Berndt, Dunaj VIII. za ceno K 2.—. Vsak volilni okraj je lepo po strankah razdeljen, tako, da se ima jasni pregled. Karta obsega poleg tega še več koristnega. Kdor se za take stvari zanima, temu priporočamo karto!

Gospodarske.

Prešičja paša. Da bi gonili kje prešiče na pašo, o tem se večini naših kmetov niti ne sanja. In vendar je paša osobito brejim svinjam in mladim prešičem jako prikladna. Posebno dobro vpliva paša na živali, ki rastejo in na take, katerih ne mislimo naglo debeliti. Doječe svinje, ki so telesno oslabele, se na paši v kratkem popravijo, ako se jim polaga vsak dan po dvakrat še nekoliko zdrobljenega ječmena ali zdrobljene turšice. One pa ne zadobe naglo samo prejšnje telesne moči, marveč ohranijo več let rodovitnost in skotijo vedno močne mladiče. Ko pridejo prešiči v jeseni iz paše v hlev, so jako požrešni in se hitro odeblijo, ker se je želodec na paši jako razširil. Tudi okostje je bolj močno, pa tudi živci in sploh cela telesna oblika se zboljša. Breje svinje ostanejo lahko na paši do tedaj, ko imajo skotiti. Paša je bolj poceni, nego krmljenje prešičev v hlevu. Pa tudi razne kužne bolezni se prikažejo na paši bolj poredkoma nego v hlevih. Kjer imajo naši ljudje dobre pašnike in redijo več prešičev, tam priporočamo naj jih pasejo. Da ne bodo mogli prešiči po senožitih riti, je najboljšje, če se jim dene v nos železne kolobarčke, kakršni se stavijo navadno bikom. Ako paščamo prešiče vedno zunaj, napraviti jim je tudi priprosto lepo, kjer se ob slabem vremenu skrijejo. Tudi moramo skrbeti, da dobe dovolj sveže vode in če le mogoče napraviti jim je tudi primerno lužo, kjer se bodo lahko kopali. Na taki paši ostanejo prešiči lahko celo poletje, seveda mora biti pašnik dobro ograjen. Prešičerejci na nemškem, kjer je paša skoraj že splošna, računajo na 10 svinj. 1½ do 1¾ hektarja srednjega zemljišča za pašo. Ta pašnik razdelijo v tri oddelke, od katerih popasejo vsako toliko časa po enega. S tem se paša boljše izkoristi. Če je paša dobra, se le malo krmi ali pa nič in sicer se daje krmne dodatke (sezamove, kokosove, lanene tropine ali pogače, luculus itd.) pri slabi paši pa je treba tudi nekoliko krmiti. Doječim svinjam dodajati je krme tudi pri dobri paši. Znamenit nemški svinjerejec pravi: Prešičja paša ima torej namen: 1. Živali ostanejo zdrave in močne, kar je velike važnosti, če pomislimo, kako so podvrženi prešiči raznim boleznim; 2. Živci se bolj okrepijo nego v hlevu, s čimur zadobijo prešiči pravo obliko in dajo tudi lepe mladič in 3. s pašo imamo od prešičereja več dobičkov.

Škropite v drugo in tretje! — Letos zna biti peronospora huda, ker so jutranje rose precej močne. Ne moremo si kaj, da bi ne naših vinogradnikov vnovič opozorili na najbolj važno delo v vinogradnikih, ki se ne sme odlašati, na škropljenje. Sedaj bo čas za tretje škropljenje in vendar so nekateri posestniki, ki še prvega niso opravili. Trta nam je letos lepo pokazala, varujmo jo!

Listne ušice se nahajajo od spomladi do jeseni na zelenih mladikah sadnega drevja ter povzročujejo dostikrat precejšno škodo. Zima vzame sicer vse listne ušice, toda iz mnogobrojnih črnih zimskih jajčic, katerih je vse polno po vejah, kakor bi bil smodnik potrošen, pridejo v spomladi mlade ušice. Te ušice srkajo sok na zelenih mladikah, vsled česar se listi skodrijo in namehurijo, mladike pa skrivijo in pokvečijo tako, da drevje ne dobiva potrebnega živeža, da torej ne more rasti in tudi ne donášati sadic.

Listne ušice najlože uničimo, če škropimo večkrat v letu ali operemo napadene vejice z vodo, v katerej smo skuhali tobaka in raztopili žajfo. — Polonica ali božja kravica (Marienkäferchen) in njene ličinke žrejo listne ušice: zato jim moramo prizanesti. Listnim ušicam podobne so krvave ušice. Te napadajo pa samo jablane. Kaj rade se nahajajo na deblu in vojak, kjer je drevo ranjeno. Že od daleč ugledamo na takšnih mestih bele kosmiče, to je cela družba rudečkostorujavih ušic, ki imajo na svojem zadku tanko belo volno. — Če te ušice zmastimo, dado neko umazano rudečo tekočino od se, vsled katere so dobile ime „krvave ušice“. Te ušice pa zabodejo svoje sesalo skozi ljubad in se rede kakor sploh vse ušice od drevesnega soka. — Vsled tega poškodovanja nastanejo grčaste raku podobne otekline, ki pozneje spokajo; drevo oslabi in se pogostoma posuši. Krvave ušice kakor sploh vse ušice se ogromno množijo; zato nām jih je povsod zatirati. Najzanesljiveje jih pokončujemo, ako jih z kunjjo zmastimo.

Vinogradski škodljivec „zavijač“ (Rebenstecher) je majhen modri ali zlatorumeni rilčkar. On škoduje stem, da pregriznje na raznem listnatem drevju in na vinski trti listne reolje ali celo mladike. Ko je pregrizeno listje zvenelo in postalo mehko, leže svoja jajčica nanj, ter sesuka to listje v smodkam podobne zavitke. — On oglodava pa tudi pope, mlade liste in na vinski trti nežna razcvetja ter napravi na ta način veliko škodo. Tega škodljivca najlože zatiramo, da zbiramo v spomladi njega samega in njegove zavitke, katere sežgemo.

Proti gosenicam. — Letošnje leto je pravo gosenično in črvinno leto. Toliko je te zalege, da so sadovnjaki in tudi hrastovi gozdovi ponekod popolnoma razjedeni. Proti ti golazni bi bilo treba ptice bolj čuvati. Žal, da se pri nas strašansko mnogo koristnih ptičev polovi in pomori. Nekateri otroci po deželi ne dajo nič drugega, kakor da iščejo po šumah gnezda. Sole in županstva bi morala tu bolj strogo nastopati in s kaznjivo zabraniti tako škodljivo delovanje. Tudi strariši ne bi smeli svojim otrokom vsega dovoliti; če jim dajo primerno delo, se ne bodo mogli otroci potepati. Razun s čuvanjem ptičev, skrbeti bi se moralo, da se nekoliko zatre škodljivo golazen z boljšim oskrbovanjem sadnega drevja. Vzlasti v jeseni bi se moralo sadno drevje očistiti in pobeliti. S tem bi se zamorilo mnogo goseničnih jajc in drevo ne bi spomladi toliko trpelo. Kjer je napravil pedic ali mera mnogo škode, tam je treba nastavljeni v jeseni lepljive kolobarje. Ako napravimo dve ali tri leta v polni meri svojo dolžnost, iztrebimo tega poslednjega škodljivca lahko popolnoma iz svojega zemljišča.

Sušenje sena in detelje. — Dokler traja lepo in vroče vreme je sušenje sena in detelje pač lahko delo. Ne pa tako, ako nastopi dež. Dokler je trava še sveža, ne škodi ji, če leži pokošena na dežju, na pol posušeno seno pa se v mokroti popolnoma pokvari. Ako pustimo tako seno razrnjeno, izpere voda mnogo redilnih snovi, aroma in barve, če pa denemo na pol suho seno v kopo, se lahko vname in spleasna. Plesnivo seno je skoraj nerabno. Sušenje sena in detelje v mokrem vremenju si jako olajšamo, ako napravimo na travniku ali deteljišču kozle ali kozolce. Priprost kozolec si lahko v nekaj minutah napravimo na ta način, da zabijemo v zemljo po vrsti 2 do 3 metre dolge stebre ali močne kole in sicer po 2 metra narazen. Na te stebre pripnemo v več vrstah žico ali pa privežemo na nje prekle. Dobro je konečna stebra podpreti, da jih teža trave ali detelje ne prevrže. Kot končni stebel služijo lahko tudi kako drevo. Ko smo napeli spodnjo žico, je najboljšee, da jo koj obložimo s travo in šele potem nategnemo za kakega pol metra bolj visoko drugo

žico. Dolgost takih kozolcev se ravna po množini trave. Deteljo je najboljšee vselej sušiti v kozolcih, ker se izgubi s preobratanjem preveč deteljinega listja. Na kozolce je deti deteljo, ko se je na pol posušila.

Proti polžem se priporoča cesarski tulipan (Frittilaria imperialis). Polži to rastlino, ki cvete jako lepo, prav radi gladajo, ker je pa strupena, po nji poginejo. Rastlino je razrezati na majhne koške ter jo potrositi tje, kjer delajo slinarni škodo.

Poslano. (Montpreis), v zadnji številki je prinesel »Slov. gospodar« notico iz Planine. Jaz sem bil na podobnem načinu napaden, saj bi ne bilo ničesar družega pričakovati, zakaj ta list je enakih podlosti že vaju. To me pa kar nič ne vznemirja. Pomnite: »Lasst man die Hunde bellen, so hören sie von selbst auf.« — slovenski: pusti pse lajati, saj nehajo sami. — Toliko v pojasnilo.

Ernst Huttler

Pri zdravljenju raznih ran se moramo zlasti nato ozirati, da se rane popolnoma šele tedaj ozdravijo, kadar so odstranjeni iz njih vsi nezdrevi deli. Kratkoma je potrebno da se varuje rano takoj pred vsako nečistostjo in da se rabi sredstva, ki hladijo ter branijo bolečinam. Dobro temu namenu služee domače sredstvo je obče znana Pragerska domača žavba iz apoteke B. Fragner, c. kr. dvorni liferant v Pragi, ki se dobiva tudi v tukajšnih apotekah (glej inzerat).

Listnica uredništva in upravnštva.

G. Voličin: Plačano do 15/2 1907. — Več do pisov smo odložili za prihodnjic. — Rog Slatina: Ali ste dobili vse? Pozdrav! —

Loterijske številke.

Gradec, dne 1. junija: 78, 63, 80, 3, 4.
Trst, dne 8. junija: 90, 68, 72, 19, 79.

Prava britev iz Solinga

za vsako mojo britev prevzamem polnogarancijo, ker je vsaka iz najboljšega angleškega jekla izdelana.

- Štev. 8700 Dobra britev, s fino polirano votlo brušeno kline, povsem ostra, črno poliran les in etui K 1.50
- Štev. 8700. Posebno dobra britev, najfineste polirana 1/2 votlo brušena, povsem ostra, črno pol. les in etui K 2.—
- Štev. 8708. Ista britev kot 8702. ali 1/2 votlo brušena K 2.50
- Štev. 8706. Najfineste britev iz posebno dobrega dela 1/2 votlo brušena, črno poliran les, povsem ostra in etui K 2.50
- Štev. 8710. Izredno fina britev v izborni izpeljavi 1/2 votlo brušena, črno pol. les, povsem ostra z etui K 3.50
- Štev. 8715 mesto lesa prava slonova kost, 1/2 votlo brušena povsem ostra, izvestno delo, tudi etui K 4.80
- Varstveni aparat za briti, jako ugoden in brez nevarnosti K 3.50
- Jermena za briteve K 1.20, K 1.50 in K 2.—
- Razpošilja po **Hanns Konrad** razpošiljalna trvdka v Mostu (Brüx) štev. 876 (Česko.)
- Bogato ilustrovan cenik z nad 3000 slikami zastoj in franko. 542

Kaj toče majhen sem možic!
Pa sem lepo debelih lic.
In ta sem le zato dobil
Ker sem Kathreinerjevo kavo pil.

Pristna samo v izvornih zavojih z imenom **Kathreiner.**

Nihče naj bi ne pil močno razbujajoče zrnate kave nemešane!

Kathreinerjeva Knelppova sladna kava

sama se je obnesla za najkustnejšo primes, ki lahko prebavna, redilna in krvotvorna speši zdravje.

Otroke bi bilo samo še navajati **Kathreinerjeve kave.**

Hlapec

k težkim konjem se sprejme pod zelo ugodnimi pogoji takoj pri veletrgovcu

Ed. Suppanz, Pristova pri Poličnem

Hlapec ki zna ravnati s konji, se sprejme pri čarju Korošec v Zg. Hajdini št. 177 pri

Starejšo dekle k otrokom

ki ima ljubezen do otrok in se razume tudi na vsa druga domača dela, se takoj sprejme. Mesečna plača 3 glid. in vse v hiši. Vpraša se pri grašč. majerju v Dornavi, p. Možganjce. 317

Specerijsko trgovino in gostilno

v najboljšem stanju v kraju Sp. Stajerske r. farne cerkve na glavnem da se v najem pod ugodnimi pogoji. Več pove J. H. posestnik na Bregu pri

Franz Schütz

v sv. Trojici v Slovenskih Goricah

naznanja slavnemu občinstvu, da je zdaj nova slatina pod imenom

„Hl. Dreifaltigkeitsquelle“

izgotovljena. Slatina je 1 uro od sv. Trojice ali 1/2 ure od sv. Lenarta oddaljena v občini Zgornje Žerjavce in je zelo dobra. Vabi se torej slavno občinstvo na mnogobrojni obisk, da se vsakdo lahko prepriča o dobroti in okusu slatine, katera se bode zelo ceno

prodajala!